

Nr 56

BUDUJMY
OJCZYZNĘ

zgodą i pracą!

*****

KALENDARZYK

19 N Konrada W.
20 P Leona i Euchar.
21 W Maksymiana B.
22 S Katedry św. Piotr
23 C Piotra i Damiana
24 P † Sergjusza M.
25 S Macieja Apost.

REDAKCJA

w ŁODZI

Al, Kościuszki 41

TELEFON 28,

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Sobota 25 lutego 1922 roku

Za terminowe wychodzenie ogłoszeń i ofert administracja nie odpowiada.

Z sejmu wileńskiego

WILNO, 24 lutego. (Od własnego korespondenta.) — W czwartek 23 b.m. o godz 15. m. 30 popołudniu odbyło się 11-te posiedzenie Sejmu Wileńskiego

Po odczytaniu telegramu gratulacyjnego Rady Miasta Warszawy z powodu powzięcia uchwały w sprawie przynależności Ziemi Wileńskiej do Polski, przystąpiono do omówienia sprawy części Ziemi Wileńskiej, pozostającej pod okupacją litewską. Sprawę referował poseł Staniewicz (P.S.L.), który w imieniu większości Komisji Politycznej, stwierdzając polskość tej ziemi, wezwał Sejm Ustawodawczy tudzież Rząd Rzeczypospolitej do poczynienia kroków celem włączenia tych obszarów do Polski.

Wtem rozeszła się wiadomość o przybyciu do Sejmu gen. Żeligowskiego. Powitano gen. Żeligowskiego burzliwymi oklaskami i okrzykami: Njech żyje! Marszałek p. Łokuciewski zwrócił się do niego z przemówieniem w którym za czyn w październiku 1920 r. wyraził mu hołd. Posłowie powitali przemówienie żywiołowymi oklaskami.

W dalszym ciągu dyskusji zabrał głos w sprawie obszaru neutralnego p. Świechowski (P.S.L.), który zaproponował uchwalenie wniosku, (jako przedłużenie uchwały orzeczeniowej) że wszystkie prawa do ziem nieobjętych przez wybory, a dążących do połączenia z Polską Sejm Wileński przelewa na Rząd Polski.

Poseł Sperski (Rada Ludowa) wezwał Sejm do przedsięwzięcia wszelkich kroków w celu połączenia obszaru okupacyjnego z Polską.

Na poparcie tego wniosku poseł ks. Maciejewicz (Zespół Stronnictw Narodowych) powołał się na cały szereg dokumentów, zwłaszcza ze źródeł litewskich, stwierdzających polskość obszaru neutralnego bez zastrzeżeń. W tej sprawie przemawiali posłowie: Zasztowt (P.P.S.), Abramowicz (Demokracja), Rożnowski (Rady Ludowe), Chomiński (Odrodzenie) i Engel (Zespół Stronnictw Narodowych).

Z powodu wniesienia kilku poprawek, sprawę odesłano jeszcze raz do Komisji.

Następny punkt porządku dziennego, a to

sprawę położenia Polaków w Kowieńszczyźnie, referował również poseł Świechowski (P.S.L.). Sprawę odesłano do Komisji Politycznej.

Wreszcie w sprawie uchwały wykonawczej do uchwały orzeczeniowej odczytano szereg wniosków, przedstawionych przez poszczególne kluby.

Wniosek Zespołu Stronnictw Narodowych proponuje udanie się Sejmu w Wilnie „in corpore“ dnia 2 marca 1922 r. do Warszawy celem złożenia Sejmowi Ustawodawczemu Rzeczypospolitej Polskiej uchwały w przedmiocie przynależności państwowej Ziemi Wileńskiej i przekazania swych agend, poczem niezwłocznie Marszałek rozwiązałby Sejm w Wilnie.

Rady Ludowe chcą wysłania delegatów w liczbie 15 oraz tyluż zastępców, celem wstąpienia w skład Sejmu Rzeczypospolitej w charakterze posłów Ziemi Wileńskiej do czasu przeprowadzenia na tym terenie wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej.

Zespół i Rady Ludowe żądają nadto aby Sejm w Wilnie zwrócił się do Rządu w Warszawie o natychmiastowe wyznaczenie pełnomocnika dla przejęcia zarządu kraju od tymczasowej Komisji Rządzącej, oraz by Sejm w Wilnie stwierdził, że ludność Ziemi Wileńskiej pragnie korzystać z takiego jedynie ustroju samorządowego i administracyjnego, jaki będzie dany innym jednostkom administracyjnym w ramach ogólnej ustawy konstytucyjnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Wreszcie „Wyzwolenie“ pragnie przyznania Ziemi Wileńskiej szerokiej autonomii politycznej, której organami będą z pięcioprzemiotnikowych wyborów powstałe Sejm Wileński i odpowiedzialny przed nim rząd krajowy.

Również wniosek P.P.S. przewiduje autonomię, a ponadto żąda zatwierdzenia umowy z Polską przez Sejm Wileński.

Najprawdopodobniej wspólny wniosek Zespołu Stronnictw i Rad, (jak podaliśmy użyska przeważająca większość.

Wszystkie wnioski odesłano do Komisji Politycznej.

Dalszy ciąg rokowań Górno-Sląskich

GENEWA (wł) Prace przeważnej części podkomisji doprowadzone są już do tego punktu, iż można mieć pewien pogląd na stan rokowań niemiecko-polskich. Istnieje nadzieja, że całe dzieło tej umowy będzie załatwione pod koniec przyszłego tygodnia.

Formalność podpisania umowy odbędzie się później. W sprawie wyniku rokowań narazie można stwierdzić, że liczba punktów spornych od początku rokowań znacznie się zmniejszyła.

Głównie wymagają jeszcze porozumienia sprawa starego żelaza, sprawa związków zawodowych, sprawy likwidacyjne, ochrona mniejszości i organizacja między-państwowa. Prezydent Calonder życzy sobie, ażeby w tych sprawach osiągnięto zgodę bezpośrednio między stronami interesowanymi bez uciekania się do sądu rozjemczego.

Uważa ją jednak, że jest rzeczą bardzo wątpliwą, czy da się uzyskać takie porozumienie. W toku są jeszcze różne rokowania ubocz-

Spirytus

apteczny, szpitalny, i leczniczy

POLECA

skład win i wódek

M. Sliwowskiej w Łodzi

przy ul. Rokicińskiej Nr. 6.

ne, prowadzone w Poznaniu, (banki) w Warszawie (elektryczność) i w Berlinie (podział związków zawodowych. (7)

Co na to rząd polski?

Z Katowic dowiadujemy się, że odbył się tam zjazd delegatów Zjednoczonych związków urzędników niemieckich w polskiej części Górnego Śląska. Na jeździe tym było obecnych 53 delegatów, reprezentujących ośm grup urzędniczych, do których należy około 6000 urzędników niemieckich i technik. Na zjeździe tym ustanowiono, że celem administracji będzie utrzymanie odrębnego Związku urzędników niemieckich, aby mógł w ten sposób wzmacniać skutecznie niemieczną w polskiej części Górnego Śląska. Organizacje te otrzymują zasiłki z Berlina. w licznych przemówieniach w czasie zjazdu opowiadano się za utrzymaniem kontraktu związków zawodowych na Górnym Śląsku z centralą w Berlinie. (7)

Z Sejmu

WARSZAWA 24 (wł) Na dzisiejszym plenarnym posiedzeniu Sejmu prowadzono dyskusję na temat wydzierzawienia lasów państwowych. P. Stapiński atakował ostro ludowców, zarzucając im zawarcie szeregu kontraktów na niekorzyść państwa, domagając się oddania tej sprawy prokuratorji. Wniosek jego przyjęto.

Następnie min. spraw wewn. Downarowicz odpowiadał na zarzuty w sprawie osłony granic wschodnich i bandytyzmu. (Brak dostatecznej osłony granic i mała ilość policji)

Dyskusji w tym w przedmiocie nie wy-czerpano.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

(wp) Rakowski odbył konferencję z min. Skirmuntem i Pańkowskim, poczem wyjechał do Berlina.

(kt) Z Genewy donoszą pod datą 24 b.m. że narady polsko niemieckie idą pomysłnie(?)

Latorośle Wielkiego Chama

Już to Polska nigdy nie miała i nie ma szczęścia do sąsiadów i do własnych suwerenów oraz ministrów, — zwłaszcza w ostatnich czasach, gdzie decyduje o kwalifikacjach czasach, kiedy decyduje o kwalifikacji jedynie... liczba głosów popierającej go partii.

W galerii tych piastowo—odrodzeniowych Edisonów musimy wymienić Szanowną postać pana Downarowicza, uważanego za najzdolniejszego polskiego ministra, nie tylko przez kolegów z pierwszego kursu, ale nawet przez brata swego Medarda, a wiadomo przecież jak trudno o uznanie... zwłaszcza w rodzinie. —

Nie ustępuje mu ani kroku minister robót publicznych Narutowicz, jeden znowu z najbardziej godnych odznaczenia ministrów, zdaniem hurtowników i detalistów w... handlu drzewnym.

Szanowna ta osoba spuściła w krótkim stosunkowo czasie w sposób równie tajemniczy, jak i dosyć niewytłomaczony drzewa z lasów rządowych za... zgórą 40 miliardów marek. —

Przed kilku dniami w Sejmie wniesiono interpelację, w której podano niesłychane rzeczy z gospodarki p. Narutowicza. Oto w samej Małopolsce około 8 milionów metrów drzewa rządowego poszło na pasek, oddanego różnym spółkom ludowcowym. A tym czasem p. Narutowicz zabiera z lasów prywatnych drzewo za miljarde.

Biedne te polskie lasy...

Kto tylko zapisał się do „ludowców“, kto tylko był wyznawcą zasady „bierz, co pańskie“ — jednym słowem, kto uważał „lud“ i „większość głosów“ za jedyne argumenty, ten miał drzewa pieniędzy w bród.

W jednym z pism świeżo czytaliśmy, że u trzech bandytów złapanych w lubelskiem znaleziono kwity na takie drzewo; nie podano jedynie czy należeli do „piastowców“, jakkolwiek ich postępowanie podaje to przyznanie w poważną wątpliwość, gdyż ludowcy nie napadają nigdy samotrzeć, a kupują — potem... osłania ich prawo.

Niejednego zastanawiała skąd nieliczna garstka „federalistów“ w Wilnie, miała takie olbrzymie fundusze do dyspozycji... no, ale nie można wiedzieć, iż pieniądze te były z państwowych lasów — tego nie dowiedziano — natomiast z całą pewnością twierdzimy, iż mjn. Narutowicz jeździł niejednokrotnie i prowadził jakieś podejrzan

konszachty w gmachu Sejmu wileńskiego, interesowała go zapewne... kanalizacja gmachu.

Dziwimy się niepomnie, iż w Sejmie nie zainterpelowano p. Narutowicza co miał do czynienia w Wjnie i jakie urzędowe spełniał tam czynności? —

Wspomniemy tu mimochodem o osławionym Puzapie, który w przeciągu 7—miu miesięcy zakupił zagranicą za 24 miliard y marek śledzi, czyli licząc na ówczesną cenę coś 10 mk. za sztukę i na 18 milionów ludności, jako teren działalności Puzapu, wy pada na osobę łącznie, z niemowlętami z górą po 1000 śledzi...

Fa milja z 5 osób — 5000 śledzi... To już od czytania może śledzona zabość, a co dopiero od zjedzenia...

W każdym razie musimy podziwiać p. t. ministrów, którzy umieli wzbudzić taki apetyt w narodzie na śledzie i dziwną ocieężałość głównego prokuratora oraz najwyższej Izby kontroli, którą nie zainteresował się, co się stało z przeznaczoną dla nich porcją...

Streszczając się, ostateczne rezultaty kreć gospodarki w naszym państwie prowadzonym przez partyjnych krećców, wyrażają się sumą 800 zgórą miliardów długu zagranicznego i coś około 300 wewnętrznego — czyli razem cyfrą zgórą biliona marek polskich, czyli jest to cyfra ośmset razy większa niż odległość ziemi od słońca wyrażona w kilometrach!

I jeżeli natychmiast nie zerwiemy z polityką wysuwania na czoło narodu matoleków socjalnych lub inteligentkiej serwatki jeżeli gwałtem i natychmiast nie zerwiemy z systemem powierzania rządów tym, którym Bóg powierzył wzniosą umysłowość arkadyjskiego pasterza, możemy być pewni, iż — nasze państwo siłą rzeczy stanie się niemieckim Hinterlandem, niemiecką kolonią eksportową i mimo niezwykle przyjaznych koniunktur politycznych i ekonomicznych nie zostaniemy podbici przez sąsiadów, którzy dużo deklamują o socjalizmje — ale wszystkie urzędy powierzają doktorom praw, inżynierji lub filozofji. —

Czas najwyższy aby ministrowie i różne kacyki sejmowe przeszły do panoptikum lub do muzeum pouczających pamiątek narodowych, abyśmy mogli ich metody i osoby pokazywać naszym dzieciom oraz poznać też i przyszłe pokolenia z nieodrodnymi latoroślami Wielkiego Chama. A. S.

Gwarancji nie będzie

W. Brytania odmówiła Polsce gwarancji zabezpieczających Rzeczpospolitą przed atakiem Niemców na zachodnie granice Polski. Ale ta decyzja nie odnosi się tylko do Polski. Ma ona wielkie znaczenie także i dla tych nowotworów państwowych, których był zrodzony w długich obradach konferencji wersalskiej, a których egzystencja również niema zabezpieczonego istnienia w gwarancjach mocarstw zachodnich co stworzywszy na pograniczu Rosji szereg drobnych państweczek, nie zapewniają im warunków pełnego ekonomicznego i politycznego rozwoju.

Niedawno p. Gibbs, dziennikarz angielski, objeżdżający całą Europę i Azję, stwierdził, że marzenia i sny narodowe ludów nadbałtyckich konają w okrutnej próbie

twardej rzeczywistości. Łotwa, Estonia, Finlandja, pisał, przeżywają kryzys ekonomiczny. Puste stają porty w Rydze i Rewlu, tam, gdzie dawniej wrzało żywe, pełne tętna handlowe życie, teraz stoją opustoszałe mola, których przybijają jedynie okręty z darami i jałmużną dla Rosji.

Co o politycznym osamotnieniu państw nadbałtyckich sędzi zachodnia polityka mocarstw koalicyjnych, domyśleć się można z tej enuncjacji, jaką usłyszeliśmy przy sposobności pobytu komisji kontrolującej z Iona Ligi Narodów, podczas plebiscytu wileńskiego.

Nie wiem, co o tych zapartywaniach Anglików, czy Serbów sądzą patrioci Łotwy,

Estonji i Finlandji. Być może, że uważają te poglądy jedynie za specyficzny wyraz indywidualnego pesymizmu tego lub owego polityka, czy publicysty.

Nie ulega jednak wątpliwości, że zawieszona na północnej krawędzi nadbałtyckiej państwa Ligi bałtyckiej, są bezsilne, w razie nowej fali ekspansji niemieckiej, przez Prusy Wschodnie do Rosji.

Nastąpić może faktycznie faza polityki niemiecko—rosyjskiej „pochłaniania“ państw stojących na przeszkodzie „Drang nach Osten“ Niemiec po przez ziemie nadbałtyckie, ku „przyszłej demokratycznej, czy monarchicznej Rosji“.

Jest to ewentualność, z którą w wysokim stopniu liczyć się musi realna polityka państw nadbałtyckich. Był ich polityczny bowiem byłby wówczas poważnie narażony na szwank, a nowo pochód „żelaznych brzdęków“ Awałów—Bermontów nie znalazłby żadnego zdaje się zbyt realnego echa w państwach zachodnich, skoro siła militarnych faktów dokonanych tak imponuje pewnym politykom zachodu, że nawet nad Polską p. Lloyd George kreślił już krzyżyk pożegnalny, gotując się do oficjalnego uznania Rosji sowieckiej, w dniu, w którym hordy czerwonej armji zajmą Warszawę.

Dlatego państwu nadbałtyckim pozostaje polityka wspólnego, silnego, zwartego frontu, w oparciu o gwarancje militarne najbliższych sąsiadów, wspólnie zainteresowanych w mocnym zementowaniu nienaruszalnej granicy wschodniej, opartej na traktacie wersalskim i ruskim.

Jeśli projekty związku narodów środkowej Europy mają na celu straż nad klauzulą mi traktatu wersalskiego w stosunku do Niemiec, porozumienie państw na zachodniej granicy Rosji, musi być wspólną gwarancją pokoju na Wschodzie.

Konferencja państw bałtyckich w Warszawie jest tedy problemem, z którego wagi zdają sobie z pewnością sprawę realni politycy państw nadbałtyckich. Decyzje wspólne nie rozwinięte, winne być już wpięty cement porozumienia, zanim sprawa rosyjska wejdzie na międzynarodowe forum w Genewie.

Zmiany w dyplomacji w Paryżu

Paryż w lutym.

W paryskim świecie dyplomatycznym zapadły w ostatnich dniach dwie zmiany: ustąpił ambasador włoski i poseł rumuński.

Prasa włoska już oddawna prowadziła kampanję przeciwko hrabiemu Bonin—Loggare, ambasadorowi Królestwa Włoskiego w Paryżu. „W Paryżu reprezentuje nas człowiek—zero“ — pisała kilka miesięcy temu gorąca „Idea Nazionale“. Prawda jest taka, że hr. Bonin liczy około 70 lat i należy mu się odpoczynek. Reprezentował on Włochy nad Sekwaną przez lat pięć z dystynkcją, a interesów swego kraju bronił zawsze z kurtuazją i umiarkowaniem. Był następcą Tittoniego.

Hr. Bonin należy do jednej z najstarszych rodzin arystokratycznych Włoch; posiada w Vicence piękny pałac klasycystyczny, wybudowany przez Palladia. Hrabina Bonin prowadziła w Paryżu salon dyplomatyczny i podbijała sobie wszystkich swym wdziękiem, inteligencją i wieczną młodością. Od czasów Drugiego Cesarstwa, kiedy cała Paryż przewijał się przez salony księżnej Metternich, nie widziano tu ambasadorowej wybitniejszej od hrabiny Bonin.

Następcą hrabiego Bonin—Loggare został hr. Sforza, b. minister spraw zagranicznych w gabinecie Giolitti'ego, jedna z najstarszych głów politycznych współczesnych Włoch. Głównym jego dziełem jest Traktat w Rapallo, który uświęcił zwycięstwo włoskie i położył kres długiemu zatargowi włosko—jugosłowiańskiemu.

Po znanej mowie p. Lloyd George'a z 13 maja r. z., w której premier angielski tak zdecydowanie stanął w obronie Niemiec, hr. Sforza nie zawahał się oświadczyć korespondentowi „Neue Freie Presse“, że jeśli żądania Francji w sprawie podziału Śląska uważa za wygórowane, to stanowisko p. Lloyd George'a uważa za niezgodne z

traktatem! Nie zapominajmy też, że hr. Sforza jest autorem owych sławnych linii podziału, które bardzo mało się różnią od dzisiejszej granicy, wykreślonej na Śląsku przez Ligę Narodów. Za to właśnie stanowisko kompromisowe i umiarkowane obalił go parlament włoski.

Zmiana gabinetu w Bukareszcie połączona z sobą zmianą w rumuńskim personelu dyplomatycznym. W Paryżu posłem rumuńskim od lat dwu był książę Ghika, którego z posłem Zamojskim łączyły jak najlepsze stosunki. Książę Ghika, został przysłany tutaj przez gabinet gen. Averesco, którego ministrem spraw zagranicznych był p. Take Jonesco. Dymisja generała i utworzenie nowego gabinetu przez p. Take Jonesco nie zmieniło oczywiście sytuacji posła paryskiego. Sytuacja ta się zmieniła, kiedy doszło do władzy stronnictwo liberalne z p. Janem Bratiano na czele; książę Ghika pozostał się wówczas do dymisji.

Na jego miejsce przybywa p. Antonesco. Reprezentował on Rumunię na konferencji pokojowej obok p. Bratiano, który wówczas, jak wiadomo, był również u władzy.

Powyzsza zmiana ambasadorów nie oznacza naturalnie jakiegokolwiek zmiany w polityce zagranicznej Rumunii, — pisze korespondent „Gazety Warszawskiej” — pozostanie ona taką, jaką była przedtem, to znaczy polityką całkowitego wykonania traktatów podpisanych w Paryżu i ścisłej współpracy z sojusznikami.

Nagła śmierć Benedykta XV i powołanie na tron Chrystusowy kardynała Ratti'ego może wkrótce spowodować zmianę w paryskiej nuncjaturze. Mianowicie w kołach politycznych i dyplomatycznych Paryża obiegają uporczywe pogłoski o tem, że jeśli Pius XI zatrzymał na stanowisku sekretarza stanu kardynała Gaspari'ego, to decyzja ta jest tylko czasowa. Za kilka tygodni ma go zastąpić jeden z trzech najwybitniejszych dyplomatów watykańskich, którymi są nuncjusze w Paryżu (mgr. Ceretti), w Berlinie (mgr. Pacelli)

Otóż mgr. Ceretti ma szansę najwięcej. Prawdopodobnie jednak przedtem doprowadziłby do końca rokowania, dotyczące statusu Kościoła katolickiego we Francji.

W każdym razie już wkrótce odwołany zostanie z Rzymu francuski ambasador przy Watykanie p. Jonnart, który przyjmując tę misję zastrzegł sobie, iż przyjmuje ją tylko na czas pewien. P. Jonnart, jak wiadomo, bierze czynny udział w życiu politycznym Francji i jest prezesem Republikańskiego stronnictwa dem. społecznego. Na jego następcę w Rzymie wymieniają p. Maurycygo Herbertta, dyrektora spraw administracyjnych na „Quai d'Orsay”, oraz posła Maurycygo Colrata, podsekretarza stanu przy Prezydium Rady ministrów.

Z ROSJI

W projekcie budżetu sowieckiego miała zaistnieć omyłka w rachunku, gdyż ustalono, jak się okazało, za wysoką cenę dochodów z przedsięwzięcia państwowych, oraz stwierdzono nie możliwość ociążania podatków, naturze. „Ekonomiczka” „Luzn”, pisze, że rząd sowiecki obrze się zapewne na przedsiębiorstwach prywatnych! Originalny to będzie widok komunizm operujący się na przedsiębiorstwach prywatnych. (3)

Z Kopenhagi donoszą, że w Rosji zmniejszone o 26 proc. personel kolei państwowych; wydano 350 tys. pracowników. Projektowana jest dalsza redukcja. (3)

Charków (Wap) Głód na Krmie przysięga ostrasza go rozmiary. Funt chleba w Atupce kosztuje 160 tys. rubli, Po drogach do Sewastopola i Simeropola i Ewporji i w miastach leżą trupy głodnych i porzuconych przez rodziców dzieci. Pod wpływem głodu szerzy się bazylioz. [7]

Donoszą, że w Piotrogradzie organizuje się opera żydowska. Przedstawien a będą odbywać się w języku żydowskim. (7)

NIESNASKI PARTYJNE WŚROD KOMUNISTÓW W ROSJI.

„Kto mieczem wojuje”...

Wychodząca w Rydze „Swobodnaja Riecz” zamieszcza proklamację jednej grupy komunistów w Rosji, podpisana przez marnarza Zeleźniaka. W proklamacji Zeleźniak występuje ostro przeciwko sowieckiemu biurokracyzmowi i powstającej w Rosji nowej sowieckiej burżuazji. Zwraca się także w sposób stanowczy przeciwko kierownictwu partii i centralnemu jej komitetowi. Najbardziej charakterystycznym jest oświadczenie, że ruina transportowa i głód są skutkami prowokacyjnego obecnego systemu sowieków. Proklamacja wzywa do „obrony” przed nowymi kajdanami. (2)

ZBROJENIA SOWIETÓW.

„Kurjer krakowski” dowiaduje się z Brodów w Małopolsce, iż przed kilku dniami przez ukraińsko-polski kordon przeszedł — uciekając przed politycznym prześladowaniem — pewien oficer czerwonej armii. Oficer ten opowiada, że bolszewicy rzeczywiście gromadzą wojska wzdłuż linii granicznej pol-

sko rumuńskiej. Konstatuje jednak, że na niezdolność boiowa obecnych zmobilizowanych żołnierzy rosyjskich, jak również zmniejszenie się ilości ochotniczych formacji partyzantycznych z powodu dezercji, oraz skutkiem zmęczenia i rozczarowania wśród zdrowiej myślących robotników.

Z Helsingforsu dochołzą nas alarmujące wiadomości o przygotowaniach Rosji sowieckiej do wojny z Finlandią. Podają, jako zupełnie pewne, że już się rozpoczęła koncentracja znacznych sił bolszewickich w Petrogradzie a jego okolicach. W fińskich kołach wojskowych liczą się z możliwością zbrojnego konfliktu pomiędzy Finlandją a Rosją. W razie potwierdzenia wiadomości o wojennych przygotowaniach bolszewików, ministerum wojskowe fińskie natychmiast zarządzi częściową mobilizację. (2)

BARDZO ŚLUSZNIE.

Bolszewicy w Mińsku i okolicy poczęli zbierać materiały do rejestracji strat poniesionych przez Polaków. Zupełnie słusznie, tylko niechże wpieryw Sowiety załatwią rachunek strat poniesionych przez Polskę podczas najścia bolszewickiej czerni.

ROSJA I ENTENTA

Na posiedzeniu komisji do spraw zagranicznych parlamentu niemieckiego, odbytem pod przewodnictwem Stresemana, wygłosił mowę minister spraw zagranicznych Rathenau. Na posiedzeniu tem, w którym wziął udział także kanclerz Rzeszy niemieckiej dr. Wirth, zajmowa no się stosunkiem politycznym Rosji sowieckiej do zachodu tj. Europy, oraz kwestją czy Niemcy mają razem z mocarstwami zachodnimi uczestniczyć w odbudowie Rosji, czy też oddzielnie zawrzeć z sowiekami układy.

Rathenau, który, jak wiadomo, jak komisarz Rzeszy, prowadził rokowania z Radkiem i z innymi delegatami sowieków, oświadczył, że nie powzięto jeszcze żadnej ostatecznej uchwały, że rząd wziął tylko pod uwagę kwestję, która się wyłoniła. (7)

Według doniesień prasy berlińskiej rokowania

gospodarcze bolszewicko-niemieckie zostały zerwane. Z drugiej strony prasa ta sama donosi, iż gospodarczy układ francusko-bolszewicki miał przyjść do skutku.

Rząd angielski zawiadomił rząd francuski o pewnej zmianie swego stosunku do Rosji. Anglja postanowiła narazie zrezygnować z uznania rządu sowieckiego (bezwzględnie po obradach w Genui) Natomiast zdecydowała się na pewien okres próbny w stosunku do Rosji sowieckiej, w którym oświadczy się istotnie wobec żądań, wysłosowanych pod jej adresem przez Radę Najwyższą. Sowiety mają się według tego zobowiązać do 6 tygodni, iż uznają własność prywatną obywateli państw obcych w Rosji, oraz zabezpieczyć przedsiębiorstwa państw obcych. (7)

W kotle europejskim

BERLIN 24 2 (wł) Na dzisiejszym posiedzeniu Izby deputowanych w Paryżu minister skarbu de Lasteyrie stwierdził iż na poczet odszkodowań Francja otrzymała od Niemiec do dziś dnia ani feniga.

Niemcy zapłacili zaledwie część kosztów okupacji w Nadrenji. A wydatki na odbudowę są olbrzymie, skutkiem czego stan skarbu francuskiego daje dużo do myślenia.

Minister jest zdania że jedynym wyjściem z sytuacji jest zamiana długów niemieckich na pożyczkę międzynarodową.

Położenie finansów zmusza Francję do obstawania za dotrzymaniem wszelkich umów traktatu wersalskiego i dopełniających umów.

Deputowany Tardien stwierdza iż podatki w Niemczech są znacznie niższe jak we Francji i żąda podwyższenia podatków niemieckich do poziomu francuskiego oraz obrócenia osiągniętych stąd zysków na spłatę od szkodowań.

Dalej mówca stwierdza intensywną niechęć kapitałów niemieckich po za granicę Rzeszy i żąda położenia kresu temu niepożądane mu zjawisku.

Na to odpowiadał Poincaré i zawiadomił

Izbę, iż kroki w tej mierze są już rozpoczęte.

BERLIN. 24 2 (wł) Skutkiem przeciągania się kryzysu ministerjalnego Włochy nadesłały dnia 23 b.m. do Paryża notę w której przychylają się do stanowiska francuskiego o odroczenie konferencji w Genui.

BERLIN 24 (wł) Spotkanie Lloyd'a Georę z Poincarem ma nastąpić w dzisiejszą sobotę.

Miejsce spotkania trzymane jest w ścisłej tajemnicy.

Od rezultatów spotkania zależy będą w dużej mierze losy Europy.

Według prasy angielskiej spotkanie ma się odbyć w Boulogne sur la mare.

BERLIN 24 (wł) „Times” londyński twierdzi iż na konferencji premierów Anglii i Francji poruszone będą tylko dwie kwestje 1) kwestja odszkodowań 2) kwestja Rosji.

Niemcy, pisze cytowany organ, zaprzysięgły sobie obalić traktat wersalski, rzeczą Poincarę i Lloyd'a Georę, będzie uratować z takim mozolem postawiony gmach powojennej Europy.

Zmiana frontu w Ameryce

W Paryżu gdzie obchodzono bankietem 150 rocznicę urodzin Waszyngtona, ambasador amerykański Harrick wygłosił mowę, w której zaznaczył, że najpotężniejszym wierzycielem Europy są obecnie Stany Zjednoczone,

a także należą do państw posiadających największe kapitały i dla tego Ameryka nie ma zamiaru oddzielać się od reszty państw murem chińskim zwłaszcza pod względem gospodarki. Hasło dawne Ameryka dla Amerykan, już się przedyło i dla tego opinja ogólna żąda słusznie nowego kierunku.

KRONIKA

— Zebranie pracowników tramwajowych

(p) Onegdaj o godz. 11-ej wieczorem odbyło się w remizie tramwajowej ogólne zebranie związku pracowników tramwajowych. Na przewodniczącym przemówił p. Pilecki zdał sprawozdanie o przebiegu konferencji z dyrekcją kolei elektrycznej łódzkiej.

Referent wskazuje, że dyrekcja godzi się na 20 proc. podwyżki dotychczasowych plac, zaś co do urlopu postanowiła: dla pracujących do 5-ju lat — 2 tygodnie, od 5-ju do 10-ciu — 3 tygodnie, a od 10-ciu wzwyż 4 tygodnie urlopu. Sprawa emerytury wyjaśni się w przyszłości.

Nad tem sprawozdaniem wywiązała się dyskusja. Większość mówców wskazywała na to, że nie można już więcej dopuścić, aby taryfa tramwajowa była podwyższona, gdyż w przeciwnym razie komunikacja tramwajowa w Łodzi byłaby droższą niż w innych miastach Polski. Wywołałoby to również skutek ujemny na ceny wszelkich artykułów. Wobec tego mówcy nawołują, aby przyjąć proponowane przez dyrekcję warunki, z tem jednak zastrzeżeniem, że o ileby Komisja statystyczna wykazała w przyszłym miesiącu zwzżkę cen na artykuły pierwszej potrzeby, wówczas związek pracowników tramwajowych pozostawia sobie wolną rękę co do wystosowania nowych zadań o podwyżkę plac w stosunku do wzrostu drożyzny.

Warunki przedstawione przez dyrekcję, zostały jednomyślnie przyjęte. Ogólne zebranie również uchwaliło podwyższyć opłatę członkowską do 50 mk. miesięcznie.

— Wizy amerykańskie.

(p) Na wizach udzielanych przez konsulat amerykański robiona jest ostatnio adnotacja, iż wiza ważną jest tylko do lipca r. b.

— Co nie wymaga stempla?

(ap) Nie podlegają opłacie rachunki wystawione:

- 1) na należność nie przewyższającą 500 mk.
  - 2) przez urzędy i instytucje państwowe;
  - 3) dla służbodawców przez osoby, które pozostają lub pozostawały do nich w stosunkach służbowych;
  - 4) przez aptekarzy, umieszczone na oryginalnych receptach lub odpisach tychże, dołączonych do wydawanych lekarstw, o ile dotyczą środków leczniczych, wymienionych w receptach;
  - 5) na należność, wynikającą ze stosunków we wewnętrznym władz, będących oddziałami jednego i tego samego przedsiębiorstwa.
- Nie podlegają opłacie następujące pokwitowania:
- 1) wydawane przez urzędy, lub instytucje państwowe;
  - 2) wystawione na sumy nie przekraczające 500 mk.;
  - 3) umieszczone w tekście tej umowy, której wykonanie stwierdzają;
  - 4) dotyczące złożenia lub zwrotu kaucji służbowych, albo kaucji zabezpieczającej wypełnienie umowy;
  - 5) dotyczące zwrotu uiszczonej sumy, która się nie należała;
  - 6) wystawione dla służbowych przez osoby, które pozostają, lub pozostawały w stosunku służbowym oraz przez członków i rodzin na kwoty wypłacone im z tytułu stosunków służbowych;
  - 7) wydane przez związki samorządowe na wpłaconą daninę publiczną lub grzywnę;
  - 8) wystawione na wynagrodzenie od państwa lub od związku samorządowego;
  - 9) wystawione przez instytucje dobroczynne;
  - 10) wystawione w sprawie dotyczącej obrotu pocztowego, telegraficznego i kolejowego;
  - 11) wystawione przez zakłady szkolne o ile dotyczą wpisu;
  - 12) wystawione na rachunkach i obligacjach, jeżeli dotyczą należności wymienionej w dokumencie;
  - 13) wystawione w obrocie wewnętrznym

jednego przedsiębiorstwa;

14) wystawione przez współdzielnie na przyjęcie lub zwrot wkładów do 5000 mk.

— Uposażenie nauczycieli robót ręcznych

(p) Nauczycielstwu robót ręcznych w szkołach powszechnych postanowiono liczyć od dnia 1 grudnia r. ub. pensję podług 11 kategorii płacy, nauczycielom nie posiadającym kwalifikacji zawodowych z dodatkiem dodatku ekonomicznego z funduszy miejskich w wysokości ustalonej dla nauczycielstwa etatowego.

Pełne wynagrodzenie przysługuje osobie wykładającej 30 godzin tygodniowo i dla osób pracujących większą lub mniejszą ilość godzin — w stosunku czasu pracy do liczby 30.

— Wpisy la dzieci nauczycieli.

(p) Ponieważ władze państwowe udzielają nauczycielom szkół powszechnych zasiłku na opłacenie wpisu szkolnego dla ich dzieci uczęszczających do szkół prywatnych średnich, Rada Miejska postanowiła na ostatnim posiedzeniu, co następuje:

Nauczycielom szkół powszechnych posiadającym jedno lub dwoje dzieci, zapomogi na wpisy nie udzielają; zaś posiadającym troje dzieci lub więcej dopłacać z funduszy miejskich 25 proc. opłacanego przez nich wpisu.

Również postanowiono opłacać wpisy w dotychczasowej wysokości za dzieci, które zasiłku w tej mierze z inspektoratu nie otrzymują.

Z komisji komitetu tanich kuchni.

(p) Na miejsce radnego Uniechowskiego wybrany został do komisji komitetu tanich kuchni radny Czesław Orzechowski.

— Ulica Zamenhoffa.

(p) Ponieważ Województwo cofnęło swą uchwałę co do ulicy Rozwadowskiej, ulica ta w myśl uchwały Rady Miejskiej nazywa się ulicą Zamenhoffa.

— Danina.

Wobec przedłużenia terminu składania próśb o ulgi do dnia 6 marca, przypominamy że indywidualne ulgi i uwolnienia od daniny przewidziane są: 1) dla płatników podatku gruntowego (art. 2 cz. I A.a), B.a), C. a) i art. 6, szczególnie dotkniętych stratami wojennymi, oznaczony w załączniku Nr. 6 procent ogólnej sumy daniny, obliczonej na zasadzie wielokrotności podatku gruntowego w powiecie;

2) dla płatników podatku gruntowego (art. 2 cz. I A. a), B. a), O. a) i art. 6 i dla dzierżawców i użytkowników (art. 2 cz. III) dotkniętych nieszczęściami losowymi, 2 proc. ogólnej sumy daniny, obliczonej od płatników obu powyższych kategorii w powiecie;

3) dla płatników podatku gruntowego (art. 2 cz. I A. a), B. a), C. a) jakoteż dla dzierżawców i użytkowników (art. 2 cz. III) w powiatach, położonych na obszarze podległych sądowi apelacyjnemu we Lwowie, z powodu strat, poniesionych w okresie 1918—1919, — 3 proc. ogólnej sumy daniny, która przypada na ten obszar od płatników obu powyższych kategorii;

4) dla płatników w wymienionych w art. 2 cz. I A.d.), B.c), C.c), cz. 2 i 7-ma 15 proc. ogólnej sumy daniny, przypadającej w okręgu wymiarowym od każdej z wyżej oznaczonych grup płatników;

Komisje obywatelskie (art. 49) mają prawo w tych wyjątkowych wypadkach, w których dopełnienie obowiązku wpłacania daniny zagroziłoby egzystencji ekonomicznej płatników, w granicach kontyngentów, przewidzianych w art. 38, punkcie 4 i 5-em, udzielić płatnikom także wskazanym w wyjątkiem płatników wymienionych w ustępie drugim niniejszego artykułu, częściowego lub całkowitego uwolnienia od daniny.

Płatnikom przysługuje prawo odwołania się do Ministra Skarbu.

— Posady dla żołnierzy.

(ap) Z Wzdzielu osad miejskich komunikuje: Dla zasłużonych b. wojskowych (oficerów i szeregowych) wszelkich zawodów, którzy będą mieli

stałe miejsce zamieszkania w miastach i miasteczkach Kresów Wschodnich, zostanie w roku 1922 wydzielona pewna ilość parceli podmiejskich w wielkości od pół do trzech hekt. (5)

— Zagraniczne przedsiębiorstwa zalewają Polskę.

(ap) We wszystkich powiatach Rzeczypospolitej, a jeszcze bardziej na kresach, roi się od zagranicznych przedsiębiorców, którzy przy pomocy faktorów miejscowych poszukują korzystnych interesów. Najbardziej poszukiwane jest drewno budowlano-opałkowe oraz lasy. (5)

— Wolny przewóz owoców południowych.

(ap) Jak się dowiadujemy Ministerium Przemysłu i Handlu w najbliższych dniach ma zezwolić na przewóz bez ograniczeń suszonych owoców, jako to: fig, daktyli, rodzynków i t.p. oraz pomarańczy i mandarynek. Uprzedzić się więc przed zawieraniem niekorzystnych transakcji. (5)

„O alkoholizmie“

W niedzielę, dnia 26 b. m., o g. 1-szej w poł. odbędzie się w a. Y. M. C. A. przy ul. Piotrkowskiej nr. 243 staraniem Oddziału Łódzkiego Polskiego Czerwonego Krzyża za imienną pogadanka dr-a Justmana „O Alkoholizmie“ — Druga część, która będzie traktowała o wpływie napojów wyskokowych na ducha.

Pogadanka będzie urozmaicona obrazami świetlnymi.

Za imienny i pouczający ten odczyt ściąganie niewatoliwie i tury publiczności.

Wejście bezpłatne. (9)

— Rekwizycja lokali.

(p) W razie ujawniającego się braku mieszkań zarządy gmin miejskich mają obowiązek dostarczyć odpowiedniego mieszkania dla osób, które dla wykonania obowiązku publicznego w danej gminie mieszkać muszą. Zarządy gmin, które nie posiadają odpowiednich mieszkań własnych, mają prawo w tym celu zajmować mieszkania względnie części mieszkań.

Zajęcia przez zarząd gminy ulegają pod mieszczona 1) niezamieszkałe, 2) niedostatecznie użytkowane, 3) zajęte przez instytucje lub przedsiębiorstwa, przeznaczone do zabawy, gry, lub dla celów zbytkowych, 4) zajęte przez cudzoziemców, którzy niekoniecznie mieszkać muszą w danej gminie, 5) opróżniane przez osoby, wydalone z gminy przez rok z rozporządzenia ministerstwa spraw wewnętrznych, 6) wynajęte po dniu 1 października 1919 roku w oczywistym zamiarze obejścia ustawy, dotyczącej rekwizycji mieszkań i inne pomieszczenia niezamieszkałe, nawet jeżeli w nich się znajdują sprzęty domowe, względnie jeżeli służą na skład towarów lub rzeczy, choćby właściciel mieszkania do niemożności pozostawił tam osobę dla nadzoru tynce.

Za niedostatecznie użytkowane uważa się mieszkania, składające się co najmniej z 4 pokoi. W mieszkaniach do użytku właścicieli winno być pozostawione tyle pokoi, z ilu osób składa się rodzina, najmniej trzy, nie więcej jednak niż sześć pokoi.

W mieszkaniach, zajętych przez osoby po jedyńcze do użytku właściciela powinny być zostawione dwa pokoje.

Przy obliczaniu pokoi nie są brane w rachubę alkowy, kuchnie, przedpokoje, dla służby, łazienki, jak również pokoje, zajęte już przez podnajemców. Prócz tego za niedostatecznie użytkowane uważa się mieszkania, utrzymywane przez osoby, posiadające więcej niż jedno mieszkanie, bez względu na to, gdzie ono się znajduje, oraz takie mieszkanie, którego posiadacz objawił zamiar odstąpienia swych praw z kontraktu najmu albo sprzedaży mieszkania domowego. (8)

— Świadectwa przemysł. od herbaciarni.

(p) Herbaciarnia wykupują patenty w zależności od wysokości komornego.

Patent III kategorii wykupują wtedy, o ile komorne wynosi mniej niż 10 mk, zaś daninę powinno się płacić w stosunku do patentu, jaki herbaciarnia powinna była posiadać w roku 1920. (8)

PRZEMYSŁ HANDEL I FINANSE.

Groźba dla ustroju G. Śląska.

Przed kilku miesiącami dysutowano szeroko nad sprawą utworzenia t. zw. departamentu górniczo-hutniczego dla spraw górniczych i hutniczych Górnego Śląska, pisze krakowski „Kurier Ilustr.” Po długich debatach uznano potrzebę istnienia takiego departamentu i po uchwaleniu odnośnych wniosków zamianowano dyrektorem tego departamentu p. inż. Józefa Kiedronia, któremu poruczono zorganizowanie wspomnianego departamentu przy ministerstwie przemysłu i handlu w Warszawie. Musiał on też zorganizować starostwo i cztery urzędy górnicze na Górnym Śląsku.

Departament ten jednakże na „życzenie” p. wiceministra Strassburgera uznano za prowizoryczny (na okres tylko jednego roku). Ponadto p. Strassburger zarezerwował sobie możliwość podporządkowania spraw górniczo-hutniczych Górnego Śląska w najbliższym czasie ogólnopolskiemu departamentowi górniczo-hutniczemu w ministerstwie, na czele którego stoi p. Świętochowski. Zaznaczyć trzeba, że departament ten ma już swą żółtą kartę w historii naszej gospodarki górniczej w Małopolsce i Kongresówce.

Departament górniczo-hutniczy górnośląski potrzebuje bardzo dzielnych ludzi, którzy muszą dorównać wiedzy fachową i sprawnością dotychczasowym starostom i inżynierom rewirów niemieckim. Ludzi takich Polska posiada, jednakże trzeba im zabezpieczyć należyte byt.

Wobec potraktowania departamentu jako „prowizorium” (na jeden rok), nikt z ludzi poważniejszych, stojących dziś na wyższych stanowiskach, nie pokwapi się o wstąpienie do wyżej wymienionego departamentu, nie wiedząc, czy po upływie roku „prowizorium” nie będzie zdany na łaskę i niełaskę losu.

Nie dziw też, że większość zwątpiła w pożyteczność pracy, która miarodajne czynniki tak po macoszemu traktują.

Gdy się przypatrzymy dotychczasowym rezultatom pracy organizacyjnej władz polskich na Górnym Śląsku, to znikome rezultaty przynosić można tylko Warszawie, która zdaje się nie doceniać wazności sprawy.

Dodać trzeba, że niema zupełnie pomieszczenia dla urzędników, a władze mieszczą się istotnie „prowizorycznie”, podczas gdy prawie trzy czwarte części miasta zostały już wykupione przez rozmaitych spekulantów, przybyłych z Polski.

Nie powinniśmy obecnie szczerzyć kosztów na zapewnienie bytu tym wszystkim, którzy pójdą na Górny Śląsk, jako pionierzy polskości na dolę i niedolę i podejmą się bardzo żmudnej i odpowiedzialnej pracy.

Po atrzmy na Niemców, którzy wykładali setki milionów, aby swój stan posiadania na Pomorzu i w Poznańskim zwiększyć, którzy kolonistom i urzędnikom swym tamże przyznali nierzówniejsze ulgi i dotacje.

Urzędnik polski, idący na Górny Śląsk, musi mieć byt zupełny i zabezpieczony, w całym tego słowa znaczeniu, jeśli ma zadanie swoje spełnić wydatnie i po obywatelsku.

Mynem też jest zdanie, że Górnym Śląskiem rządzić można bardzo dobrze z Warszawy. Niemcy bowiem jeszcze dziś mają chętność powątpiewać o istocie przyciągnięcia Śląska do Polski, knują ciągle spiski i intrygi i podtrzymują możliwość powrotu Śląska do Niemiec. A liczyć się trzeba z tem, że jeśli nie znajdzie się dostateczna ilość chętnych do pracy na Górnym Śląsku (co spowodować może postępowanie władz warszawskich), Śląsk czeka nowy załaz „lachowców”, a zarazem agitatorów niemieckich. (5)

Wpływy skarbowe 1921 r.

Czwarty kwartał 1921 roku dał wpływów z podatków bezpośrednich w b. Kongresówce i Małopolsce w sumie około 5 miliardów 900 milionów marek.

W porównaniu z wpływami kwartału trzeciego tego roku i z racji tegoż tytułu — 2 miliardy 900 milionów marek, stanowi to wzrost wpływu podatków bezpośrednich o 100 proc. Przytem dodać należy, że wpływy z podatków bezpośrednich w drugim kwartale 1921 roku dały zaledwie 1 miliard 700 milionów.

Za cały zaś rok 1921 podatki bezpośrednie w b. Kongresówce i Małopolsce wpłynęły

do kas skarbowych w sumie około 11 miliardów.

Jak z tego zestawienia widać, kwartał czwarty roku sprawozdawczego dał połowę wpływów z podatków bezpośrednich całego roku.

Saladczy to w sposób jasrawy o coraz większej sprawności aparatu skarbowego, inensywności i zabiegłości funkcjonariuszów, którzy pod kierownictwem wytrawnym działacza podatkowego, jakim jest obecny p. minister skarbu, zdobywają sobie niewątpliwie coraz większe uznanie społeczeństwa.

KRONIKA EKONOMICZNA

ZNIŻKA CEN W SZWAJCARJI.

= Stowarzyszenie hotelarzy szwajcarskich postanowiło obniżyć ceny ustalone w przewodniku hotelowym na rok 1922 o mniej więcej 10 procent. Uchwała ta obowiązuje od 1 marca rb. (8)

ZNIZENIE DYSKONTA.

= Bank Anglii obniżył stopę procentową z 5 na 4 i pół proc. (8)

REDUKCJA TARYF KOLEJOWYCH.

= Rada administracyjna kolei szwajcarskich postanowiła wprowadzić redukcję taryf kolejowych, począwszy od 1 maja rb. Między innymi zredukowane będą o 30 proc. koszty przejazdu przestrzeni, nie przebiegającej 300 klm. (8)

ULATWIENIE PASZPORTOWE DLA TARGU WROCŁAWSKIEGO.

= Dla zagranicznych kupców i przemysłowców, zwiedzających Targ Wrocłowski wystawienie zbiorowego w zum jest ogólnie douszczalne, przy którym uczestnicy płacą tylko połowę należności pod warunkiem wspólnej podróży tam i z powrotem Ci podróżni, którzy nie mogą wrócić wspólnie z przyczyn handlowych zostaną skreśleni z listy zbiorowej przez Wrocławską władzę policyjną i otrzymają osobne w zum do osobistego paszportu, uosważniające do podróży z powrotem, za które mają do płacenia znacznie niższą należność, jaką płaci ludność tubylcza. Niemieckie biura paszportowe w Polsce, mianowicie biuro paszportowe ambasady w Warszawie, biuro paszportowe w Poznaniu, w Łodzi i w Bydgoszczy otrzymały od Ministerstwa spraw zagranicznych zlecenie dać wizum jadącym na Targ Wrocłowski bez przeszkody i na życzenie zbiorowe wizum. Pewna ilość uczestników nie jest przepisana, o tem biura paszportowe same zdecydowały. Można jednak dać zbiorowe wizum dla 2 albo 3 podróżnych z miejscowości nie nadających się z przyczyn komunikacyjnych do tworzenia większego towarzystwa podróżnych.

Podróżni na targ z obsadzonego terenu Górnego Śląska powinni postarać się w niemieckim biurze paszportowym w Opolu o wizum potrzebne do podróży do Niemiec. Ze względu na pertraktacje jeszcze nie dokończone w sprawie regulacji granic na Górnym Śląsku, uwzględniając dalej, iż waluta niemiecka pozostała tymczasem w części Górnego Śląska, mającej być odstąpioną, polecono biuru paszportowemu w Opolu zająć 15 marek w papierze za wizum tam i z powrotem od podróżnych, mających stałe zamieszkanie w części Górnego Śląska przypadającej Polsce. (3)

TRANZYT PRZEZ POLSKĘ.

= Na stację Zdobunowo zaczęły przybywać z Pragi transporty ze zbożem, za pomocą nym przez Ukrainę. Codziennie przybywa po 25 wagonów. (7) (Wap)

Majątki rozparcelowane w 1921 r.

W związku z reformą rolną Okręgowy Urząd Ziemi w Białymstoku, działający w Województwie Białostockim, rozparcelował w roku 1921-ym następujące majątki państwowe:

W powiecie Suwalskim—1) Szczodruchy 503 mg., 2) Czostków—593 mg., 3) Białojeziorki—45 mg., 4) Sosnowy Grond—260 mg., 5) Wiatrołęża—285 mg., 6) Piotrowa Dąbrowa 179 mg., 7) Czerwony—306 mg., 8) Stary—193 mg., 9) Suchorzec—809 mg., 10) Zdrojczyski—317 mg., 11) Dębowa—235 mg., 12) Dębszczyzna 475 mg., 13) Zaączkowo—300 mg., 14) Wólka—814 mg., 15) Korobiec—6 mg., 16) Krukówek—153 mg., 17) Jesionowo—540 mg., 18) Milanowizna—260 mg., 19) Kaletnik 12 mg.; w powiecie Sejneńskim—20) Jezłiniszki—198 mg., w powiecie Augustowskim—21) Bargłówek—469 mg., 22) Mazurki—762 mg., 23) Prokopowicze—120 mg., 24) Prolejski—388 mg., 25) Szczebra—518 mg., 26) Hołynka—250 mg., 27) Lipsk—Skibiewo—140 mg., 28) Zarnowo—81 mg., 29) Huta Sztabińska—460 mg., 30) Bargłów—208 mg., 31) Janówka 36 mg.; w powiecie Sokólskim—32) Jurowlany—64 mg., 33) Dubnica—400 mg., 34) Kuźnica—96 mg., 35) Samogród—120 mg. i 37) Maciejowszczyzna—80 mg.

Wszystkie powyższe majątki rozparcelowane zostały (z b. małymi wyjątkami) pomiędzy bezrolnych i małorolnych mieszkańców-rolników sąsiednich wsi. (5)

— Cierza warszawska z dn. 24 bm.

4 1/2% listy ziem.	275	Dolary St. Zj. 3880
za 100 rub.	275	Marki niem.
6% n. Warsz.		Franki franc. 350
5% obl. m. warsz.	325	Funt 17000

Czeki i wpłaty.

Belgia	537	Londyn	17200
Berlin	17, 75	Nowy Jork.	3875
Gdańsk		Paryż	359
Praga	68, 50	Wiedeń	65, 25

Akcje.

Bank hand.	5015 3025	Ostrowiec	70450
" Dyskont.	—	Radzki	2550
" Kredyt.	3000 5050	Starachowice	4-75
" Zjed. z. pol.	—	Zyrardów	75500
Cukier	213.0	Borkowski	1415
Drzewo	1850	Zegluga	1675
Lilpop	3025	Jabłkowscy	1500
		Nafta	2575

IDEALNY ŚRODEK PRZECZYSZCZAJĄCY dla DOROSŁYCH I DZIECI
CZEKOLADA
"DRASTIN-LUBELSKI"
do nabycia w aptekach i składach aptecznych.

Zatonięcie statku „Kraków”

—0—

Niedawno podaliśmy depeszę o ugrzęźnięciu w lodach statku polskiego „Kraków”. Obecnie kapitan zatoniętego statku „Kraków”, p. Münzel nadesłał do Warszawy raport z przebiegu katastrofy, który brzmi jak następuje:

Dnia 1 lutego z rana napotkałem koło Skagen lody łatwe do przebycia, dalej zaś wolną drogę aż do Vinga. Tam, po zapadnięciu zmroku, utknąłem w lodach wraz z 13 innymi statkami. Przez całą noc nie można było nic przedsięwziąć, nad ranem zacząłem szukać wyjścia na północ i południe, dopiero jednak w południe udało mi się utorować drogę bliżej ku brzegowi, gdzie sytuacja była znacznie lepsza. Jadąc całą siłą za stalowym statkiem, w jego kilowatrze, mogłem przedostać się po za Niddingien, aż na 10 mil od Varno. Po zapadnięciu zmroku utknąłem w lodach. Przez cały czas od 1-go do 6-go lutego panował bardzo silny wiatr w kierunku N i So. Posuwaliśmy się z lodem na SW. 3-go lutego, w południe, wydostaliśmy się na wolną wodę, jednak i tam natychmiast zatarliśmy się w lodach. O godzinie 3-ej popołudniu byliśmy znowu wolni.

Przez dwie godziny jechaliśmy z całą szybkością na południe, później zostaliśmy nagle ściśnięci przez lody. Lód podnosił się aż do parapetu. Posuwamy się, 4-go lutego statek zamarł w lodzie nie widząc żadnej latarni morskiej. Położenie można określić tylko przy pomocy sondy (jesteśmy pomiędzy Laso i Anshalt, bliżej tej ostatniej). 5-go lutego sytuacja nie zmienia się prócz położenia. O godz. 8 po południu silnie pochyla się na lewą burzę. Zęby, które dotychczas były w porządku napelniają się szybko wodą. Pompy pracują całą siłą, wodę podnosi się. Nagle lód się łamie. Pozostawiam okręt w szczelinie lodu w nadziei, że uda się utrzymać wciąż wolną wodę. Niespodziewanie jednak o 10 po południu lody się zamykają. Widać ognie z Fornäs i Kungshoved. Położenie mniej więcej NO przy pławie Tangenbank. Nacisk jest straszny, z trzaskiem łamią się o bok burty bryty i lodowe o grubości pół metra, podnoszą się, łamią tylny luk. Pochylenie zwiększa się w sposób niebezpieczny. O godz. 10 daje rozkaz przygotowania łodzi. Parcie trwa dalej. O godz. 11.30 daje rozkaz spuszczenia łodzi.

Orgja napadów bandyckich

(p) Od dłuższego już czasu grasują w Łodzi dwaj bandyci, którzy w przeciągu ostatnich kilku tygodni dokonali szeregu napadów.

W nocy z dnia 21 na 22 b.m. o godz. 4 nad ranem zadzwonili do dozorca domu przy ul. 6 Sierpnia nr. 13 i po otworzeniu bramy oświadczyli, że są funkcjonariuszami policji, i mają dokonać rewizji w mieszkaniu Heleny Popławskiej zamieszkałej w tymże domu. Na to oświadczenie dozorca wpuścił nieznanymi, którzy udali się wprost do mieszkania właścicielki na trzecim piętrze. Na zapytanie Popławskiej „kto idzie” nieznanymi odpowiedzieli że są przedstawicielami policji, upoważnionymi do przeprowadzenia rewizji. Właścicielka mieszkania zgodziła się na to wówczas bandycy wyjmując rewolwery położyli je na stół i rozpoczęli „rewizję” mieszkania. W koszu pomiędzy bielizną znaleźli 30000 mk., które jeden z „rewidujących” schował do kieszeni. Widząc to Popławska zwróciła uwagę, że jak wiadomo policja pieniądze nie bierze. Na to jeden z bandytów odpowiedział „zamilcz bo padniesz trupem”. Siostra P., która przypadkowo nocowała u niej domyślając się, że są to bandyci, chciała wyjść do sieni i wołać o pomoc, lecz jeden zatrzymał ją oświadczywszy, że podczas rewizji nikomu z domu wydać się niewolno i sprawdzając tożsamość jej drugiego bandyta pod groźbą użycia broni siłą zabrał Popławską i dokonał na niej gwałtu. Popławska w czasie tem leżała zupeł-

nie nieprzytomna

Przed wyjściem bandyci oświadczyli, aby nie odważyły się mieszkania opuścić, gdyż zostaną zabite.

(K) W niedzielę, 19 b. m., o g. 5 popoł. czterech uzbrojonych bandytów dokonano krwawego napadu na dwór w Niegosławicach, własność p. Ludomira Winnickiego, położony o 2 mile od Jędrzejowa.

Właściciel majątku p. Winnicki, ujrawszy bandytów, schwycił za broń. Na pomoc przybiegł mu brat gospodarza b. prezydent Kiełk. (2)

P. Winnicki bronił się dzielnie, raniąc śmiertelnie jednego z bandytów. Kilkakrotnie jednak salwy bandytów położyły go trupem na miejscu. Zamordowany został również brat gospodarza i jeden ze słuzących.

Po wymordowaniu domowników bandyci bezkarnie obrabowali dwór, poczem oddalili się przez nikogo nie ścigani. Rannego towarzysza dobili kilku strzałami, zabrali mu dokumenty oraz buty i pozostawili trupa na miejscu.

W całej okolicy morderstwo to wywołało wstrząsające wrażenie. (5)

dzi. Lewa łódź została przez lód zmiążdżona, prawą udaje się szczęśliwie spuścić. Także łódka robocza zostaje spuszczone na lód. Puntualnie o północy, jako ostatni, opuściliśmy statek.

Pozostaliśmy na odległości około 50 metrów od „Krakowa”, aby mieć możność powrotu na pokład i oczekiwania zmroku. Krótko po północy zostaliśmy odcięci od statku. Popłynął on na zachód, później znów się trochę zbliżył. O godz. 5 i pół zrana sytuacja była taka, że z powodu lodów niepodobna było przedostać się do okrętu. Dlatego też kazałem wziąć kierunek na brzeg. Aż do godz. 6 po południu przebijaliśmy się przez lody, bez jędzenia, przy lodowatym zimnie, aż do brzegu. Po drodze musieliśmy porzucić łodzie, gdyż załoga była już najzupełniej wyczerpa-

na. Z wyjątkiem kilku przypadków lekkiego odmrożenia, cała załoga doszła zdrowo do brzegu. Dokumenty okrętowe i kasa były uratowane. Kiedy widziałem „Kraków” po raz ostatni, tj. o godz. 3 po południu, leżał on pochylony na prawą stronę, dziobem głęboko, rufą wysoko—zupełnie więc inaczej, niż zrana. W ciągu nocy (według oświadczeń latarnika i wójta brzegowego z Grerriln), między godz. 4 a 7 zrana, 7 lutego okręt zatonął. Dziś przekonałem się, że go na powierzchni już nie ma. Właśnie 2 lata temu (7 lutego 1920 r.) podnieśliśmy na nim polską banderę.

W tej samej zatoce dalej w głębi tonię drugi statek. Ogółem naliczyłem 20 statków

RYSZARD HENSEL

MODELKA.

(Szkie)

Eryka zaczęła się niecierpliwie.

— Chodź, mamy jeszcze tyle sal do obejrzenia. Podoba ci się ten obraz?

— Tak, jest oryginalnie piękny. Podziwiam, jak malarz zdołał oddać całą istotę tej dziewczyny, nie pokazując nam jej twarzy. Ta odwrócona postać kryje jednak jeszcze tajemnicę, którą chciałoby się odsłonić.

— Poczynam sądzić, że jesteś na drodze do zakochania się w obrazie.

— Lub w modelce — odparł towarzyszący wesoło — przychodzi mi ochota poznać ją.

— Ależ Rudi, chciałbyś może, by pod każdym obrazem kobiety był adres modelki.

— To zupełnie zbyteczne. Szukanie sprawia więcej przyjemności.

— Chodźże już przecie. — Zniechęcona odciągnęła go dalej.

Następnego dnia przyszedł Rudi o pół godziny później do Eryki, był wesoły i podniecony.

— Wyobraź sobie, byłem na wystawie.

— Znowu?

— i dowiadywałem się o adres malarza.

— Jakiego malarza?

— Przypominasz sobie chyba obraz z

tem zagadkowym studjum, który mnie tak zainteresował.

— No, i...?

— Chciałbym pójść do niego.

Eryka wstała. — W takim razie byłoby najlepiej, żebyś poszedł zaraz. Nie zatrzymuje cię. Dopóki obraz i modelki — zajmują cię tak bardzo, nie chcę zabierać ci czasu.

— Nie bądź przecie głupia. Co to ma znaczyć?

— Twoje zainteresowanie się tą — modelką jest śmieszne!

— Co chcesz przez to powiedzieć? Czyż to nie są ludzie jak i my? Czy te dziewczęta nie są w pewnym stopniu naszymi siostrami? Jest przesadą sądzić tak surowo te stworzenia. Jeśli znasz trochę ludzi, musiałas poznać z obrazu, jak mało pasuje do tej kobiety pojęcie „modelka”. To nie jest istota szablonowa, lecz kobieta o oryginalnej indywidualności.

— Skądże możesz o tem wiedzieć?

— To czuje się. Nie wszystko. Zastłona kryje wiele, dziwną mieszaniną jedności i uświadomienia, lecz także i czystości. Usiądź kiedy przed takim obrazem, a wyczasz zeń całą historię życia.

— Co jednak obchodzi cię ta kobieta?

Rudi spuścił głowę. — Mówiłem przecie tylko o obrazie

Od tego czasu spotykali się rzadziej. O obrazie nie było więcej mowy. Eryka sama unikała rozmowy na ten temat. Po trzech tygodniach, przechodząc właśnie koło wystawy — spotkała u wejścia przyjaciela.

Witając się z nią, spuścił oczy zmieszany.

— Byłeś na wystawie?

— Tak, chciałem... zobaczyć jeszcze raz kilka obrazów.

— Przynajmniej dziś?

— Nie odpowiedział nic.

— Bywasz tu częściej?

— Tak, Eryko.

Wtedy powiedziała Eryka miękko, prawie z litością:

— Tylko dla tego jednego obrazu?

— Tak, nie gniewaj się na mnie.

Słuchaj, ze mną jest tak: Ten obraz dodał mi bodźca do wielkiego dzieła i prawie codziennie siedzę tu, szukając nowych dróg i myśli. Więcej już jednak nie przyjdę. Obraz jest wszakże martwy, kobieta zaś pozostanie również taka, jak ją widziałem z początku. Podrę więc wszystko i nie będę tu więcej przychodził.

Eryka nie odpowiedziała nic. Po uścisku jej ramienia poznał jednak że nie gniewa się na niego

Następnego dnia napisała Eryka list: „Jeśli dzieło, które tworzysz, jest wielkie i piękne, chciałabym ci dopomóc. Nie mów jednak, że znasz ludzi, gdyż wiedziałbyś wtedy, że zanim cię poznałam, żyłam wskutek biedy inaczej, niż może myślisz, i że modelka, która tak opanowała twe myśli nie jest nikt inny, jak kochająca Cię z całego serca

Twoja Eryka”.

Rudi nie przyszedł już nigdy.

Z niem S. B.

Charakterystyczny list

— 0 —

„Kurier Warszawski“ donosi:

P. Bronisław Bagniewski, urzędnik kolejowy w Warszawie, został w czasie jazdy tramwajem jeszcze w czerwcu 1920 r. okradziony przyczem złodziej wyciągnął mu z kieszeni prócz cennych dokumentów 6000 mk w gotówce. W kilka dni jednak później „uprzejmy“ złodziej zwrócił p. Bagniewskiemu dokumenty. — Od tego czasu minęło półtora roku. I oto niedawno zdumiony p. Bagniewski otrzymuje list, w którym prócz gotówki 6000 mk. znajduje następujące wyznanie złodzieja:

„Wielmożny Panie Bagniewski!

Prezentuję się Panu, ale naturalnie nie z nazwiska, ani nawet z mojego pseudonimu, a tylko prezentuję się Panu z mojego zawodu.

Jestem złodziejem! nie tyle z przekonania, a więcej z przeznaczenia. Złodziejem jestem tym samym, który Pana okradł w tramwaju dn. 30 czerwca 1920 r. Pamięta Pan? Papiery osobiste, dokumenty różne i t. p. uznając ich ważność, postarałem się tak, żeby były Panu odesłane, i wiem dobrze, że je Pan ma zwrócone, a pieniądze naturalnie w ilości 6000 mk., tak jak się to złodziejowi przynależy, z Pana kieszeni prześlaskowałem do swojej. Ale ponieważ po niejakim czasie dowiedziałem się kto Pan jesteście Panie Bagniewski, bo my wszystko wiedzieć musimy, że Pan jest człowiekiem uczciwej pracy — i zacząłem człowiekiem, a nie żadnym paskarzem jawnym, lub też ukrytym, pod jakim tytułem dygnitarza. któ-

rych teraz pełniutko jest wszędzie, więc postanowiłem te owe 6000 mk. także zwrócić, co też czynię i w tym liście odsyłam, z czego przytem Pan się dowie, że i złodziej jestem niektórzy, trochę sumienia mają.

Bylbym już dawno odesłał, ale natura złodziejska szeroka jest Panie! Choć łowy obfite, nie można narzekać, ale wydatki szalone — groszą nigdy zawiele.

Ostrzegam jednak Pana, że jak znów kiedykolwiek Pana spotkam z wypchaną nieogłębnie kieszenia, to Pana znów okradnę, bo tak złodziejski mój zawód nakazuje. Więc baczność Panie! A jestem trzeba wiedzieć, złodziejem wykwalifikowanym, z patentem! Specjalność moja kieszonkowo-złodziejska, bo innej nie posiadam i nie tykam się — jest mistrzowski! Moją ręką złodziejska wsunie się wszędzie — żadna kryjówek niemal mi się nie oprze u was, Panowie, i u Pań. Mam przytem niczem nie zdradziaczę się wygląd — wytwornym jestem młodzieńcem, z odpowiednią inteligencją, co mi naturalnie niepomiernie ułatwia dostęp wszędzie i do wszystkiego. Taki złodziej jest dla was najniebezpieczniejszy! Strzeżcie się więc!

Zegnam tymczasem Pana nie chcąc pisać — do widzenia — czemu zapewne byłby Pan nie rad — piszę więc tylko z poważaniem jako:

Mistrz sztuki złodziejskiej

(—) N. N.

Radzę, co bądź list charakterystyczny.

Ofiary

Na zabawie Gospody Cześci Rzemieślniczych w dniu 18 na 19 lutego r. b. zebrano 29.420 mk. (2)

Teatr miejski

— 0 —

Dziś o g. 4 pp. Wieczór Poezji Polskiej. Między innymi dane będą inscenizowane Słotki Kochanowskiego, Śpisek Koronacyjny z Kordiana—Słowackiego. Słowo wstępne wygłosi p. Tadeusz Czapczyński — wzytator szkół — Wieczór budzi żywe zainteresowanie.

Wieczorem dla zrzeszeń Mazepa, — tragedia Juliusza Słowackiego. Pierwszorzędną obsadą, piękne dekoracje i kostumy wzbudzają zrozumiały zachwyt pośród licznie zebranej publiczności.

W niedzielę po poł. „Czysty interes“ kom. Stefana Kiedrzyńskiego. (4)

KOMUNIKATY

— Zabawa taneczna

Społeczność się ubawić na ostatnią karnawałową zabawę taneczną, która odbędzie się w sali Mistrzów Fabrycznych Rzeczypospolitej. Polska ul. Pańska 74 urządzona przez Tow. Sp. Chór Marjański przy kościele katedrałnym.

Początek o godz. 8 wiecz. Zabawa trwać będzie do rana. Bufet obficie zaopatrzony. Na zabawie przygrywać będzie orkiestra symfoniczna Towarzystwa. 550 (8)

— Swojski przemysł

Istniejąca dotychczas pod firmą „M. Markowski i Sko“ fabryka cukrów i czekolady, przeszła na własność spółki kapitalistów „Promień“ i pracę nadal w związkowym komitecie pracowników. Wyroby tej fabryki zjednały już sobie zasłużone uznanie. (7) 558—1

Teatr SCALA Cegielniana 18.

Gość. występ. Krakowskiej Operetki „Nowości“ DZIS, 8.15 wiecz. Sensacyjna uowosć

NIECH MNIE DJABLI WEZMA

operetka w 3 akt Leona Reicherta muzyka Reicherta Akt I w Paryżu w barze Splendide Akt II w pałacu Markiza. Akt III u tajemniczego pana

Zespół 68 osób, Balet 16 osób, Orkiestra 10 osób, Kapelmistrz Wł. Szepański Reżyser Dyr. Tad. Milarski Własne dekoracje, kostiumy, rekwizyty.

Bilety do g. 5 ej w cukierni omara, od 5-jej w kasie teatru. Cegielna, 18.

Anons; w niedzielę po poł. Manewry jesienne, wieczór Kapłanka ognia Poniez. Dziewcze z Holandji

Kupno okazynie dla przemysłowców.

Obszerne śpichrze

maszyn z regiel 3 i 4 pięrowe z domem mieszkalnym dla dozorców, ratujące się dla celów: przemysłowych, fabryk i t. p. wymiarów: a) 30 x 13, b) 22 x 18, c) 42 x 12 d) 38 x 12 mtr. oraz wolno stojące szopy z ogrodem o powierzchni w centrum jednego z powiatowych miast Wielkopolski, tuż przy granicy niemieckiej, są

zaraz do oddania.

Poważni rezydentanci zechcą swe oferty złożyć pod „Fabryka“ nr. 7,442 do biura ogłoszeń „Par“ — Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 8. 50703

„Najtańsze źródło“

bo w mieszkaniu prywatnem. Wólczańska, 62 m. 10.

Resztki z różnych fabryk do sprzedania po niskich cenach od goazyny 11 ej do 7-jej 325D

Kupuję brylanty

placę niezwykle ceny.

Proszę się zgłosić, aby się przekonać. Blizsza wiadomość w „Rozwoju“

[513K10]

Z powodu wyczerpania jest do sprzedania bardzo dobrze wyposażony SKLEP komisowo-galanterijnny, wraz z mieszkaniem. Wiadomość: Nawrot 54, w sklepie komisowym. 563p2

Dr. S. KANTOR specjalista chorób wenerycznych i skórnych. Ul. Ewangelicka 2. Godz. przyjęć od 9-2 i od 6-8. Panie od 5-6. 5604

L. Rawaty odświeża przerabia, wyrabia z własnych i nowozonej materii. Pracownia krawacka w drodze 12

Urządzenie

sklepowe kolonialne do sprzedania Obejrzec można u dozorcy domu, Ewangelicka 17 560K3

Dr. med. P. BRAUN Południowa 23. nowocześ. Spec. chorób wenerycznych i skórnych i moczopięciowych. Przyjm. 10-11 5-8. rano 4-5 31-B-12

Obiady

zdrowe i smaczne na miejscu i miasto wydają Orła 25 m. 22 lp. rawa Cf (214K0)

Potrzebny specjalista do łowienia

szczurów

Wiadomość: Dzielnia 56, u s rózka 555p3

KOWADŁA

Zarząd Spółki Akcyjnej

„SUCHEJNOWSKA FABRYKA ODLEWÓW“

niniejszem, podaje do wiadomości zainteresowanych, że produkuje masowo kowadła stalowe, lane z zahartowaniami wierzchnimi płytami różnych wielkości od 30 do 500 funtów wagi.

Ceny przystępne, gatunek w borowy, 535p) Skład fabryczny w Łodzi. Al. Kościuszki 39.

POSZUKIWANY 552D

OGRODNIK

Zgłoszenia: ul. Zgierska Nr 69, w fabryce.

Jedna z największych polskich fabryk odlewia (produkcja 500 par dziennie).

Poszukuje odbiorców na różne obuwie.

Obecnie pracuje dla Wojska Polskiego. Blizsze szczegóły u A. Siedleckiego, ul. Gdańska (Dług.) Nr. 108, róg Milsza. 544B

Potrzebny z dolny ślusarz

który się zna na robotach tokarskich: może się zgłosić u A. Hoffmanna, ul. Kilińskiego 113. 535B8

Zdolnego

rytownika na stal

poszukuje znana firma w Poznaniu Piłmien. zgłoszenia wraz z życiorysem i odpisami świadectw przesłać do redakcji „Rozwój“ pod B. 5252 (581K

Praktyczny majster

jest natychmiast poszukiwany na dobrych warunkach do większej fabryki budowy maszyn pończosznicych i trykotowych. Oferty w redakcji pod „Praktyczny majster“ 540B

Starszy kawaler poszukuje mieszkania z utrzymaniem u bezdzietnej wdowy lub starszej panny w okolicy Cegielnianej do Przejazd Piotrkowskiej do Składowej oferty składać w Redakcji pod Starszy 1385-1

Przybył pies wyżeł bron zowu duży Odebrać za zwrotem kosztów Targowa 79 m 14 Chojnacki 1385-2

Zamiennie za dopłatą kawaler z pokojem i kuchnią i światłem elektrycznym na pokój z kuchnią lub większy pokój wiadomość Kilińskiego 130 1314-4

Zdemobilizowany z 3 klasowem wykształceniem poszukuje jakiegokolwiek zajęcia może być na wyjazd Oferty łaskawe w Rozwoju pod Zdemobilizowany 1320-1

W krótkim czasie wyuczam do rosłych polskiego i arytmetyki po cenach przystępnych Piotrkowska 188 sklep 1290-2

Pracownia obuwia Adama Walo sa Rzgowska 15 poleca obuwanie męskie, damskie przyjmuje obśtalunki ceny przystępne 1350-17

Corseciarka zdolna i uczennica potrzebne Pracownia „Marta“ Piotrkowska 150 zgłoszenia 6-7 wieczór. 1342-1

Przybył pies żółty kudła ty uszy małe obroza. Odebrać można Emilia 20 za zwrotem kosztów. 1348-1

pokój umeblowany z całodziennym utrzymaniem w śródmieściu do wynajęcia zaraz oferty w Rozwoju sub „Sympatyczny“ 1340-1

Zagubione dokumenty

Zaginiony paszport na imię Cecyli Kuswik wydany w Poznaniu skiem, w Szubinie 1347-1

Jan Skowroński zagubił tymczasowe zaświadczenie bezterminowego urlopowania za Nr 1727 | 2626 31 p p komp sztabowa 1316-1

Stanisław Franas zagubił wód osobisty wydany w Łodzi 1377-2

Balcerak Marcin zagubił tymczasowe zaświadczenie bezterminowego urlopowania wydane w Łodzi w P K U 28 p Strz Kaniowskich 178-2

Zaginęły matryki na imię Heleny Hertówny i Henryki Wojskiej uczennic XII kl Gimnazjum p Z Siennickiej 1392-1

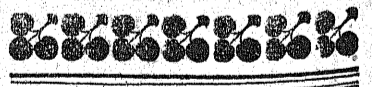
Szymański Stefan St Wólcaziska 19 zagubił tymcz dowód osobisty wyd w Łodzi 1369-2

Zaginiony paszport na imię Stanisławy Witek wyd w gminie Bras 1319-2

Zaginiony dokument osobisty wydany w Wilnie w okręgu 3 na imię Leokadii Rowińskiej 1359-2

Brunon Brandt zam Juljusza B 33 zagubił kartę bezterminowego urlopu wyd w P K U w Łodzi 1322-1

Zaginiony bilet wolnej jazdy na tramwaje miejskie na imię Jadwigi i Władysławy Lichockich Łaskawego znalazcę proszę o zwrot do adm Rozwoju 1380-2

Potrzebna

inteligentna panna, ładnie pisząca, biegle licząca do praktyki biurowej. Zgłoszenia: Krakowska Towarzystwo, Piotrkowska 81, między 11-2.

Drobne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

AAAA Obrączki ślubne wszystkie stkie fasony gwarancja za złoto zegary ściennie zegarki dewizki koleczyki pierścionki najtaniej sprzedaje Jan Placek Brzezińska 10 895-6

AAA Kupuje meble dywany garderobę futra maszyny do szycia Placek najlepiej Wajnarajch Benedykta 19 951-4

AA Meble sypialnie stolowe szafy łóżka stoły krzesła otomany kozetki oraz inne sprzedaje Przędziński Piotrkowska 180 1141-5

A Kupię wysadków topolo wych i świerkowych razem lub częściami topoli wioskich 100 sztuk srebrnych 100 zwyczajnych 200 świerków podwójnych 100 Olszyny lip klonów jesionów i innych Łódź Pańska 30 Eugeniusz Dobrowolski 1596-2

A Łóżka, materace, szafy, otomany, stół, krzesła, białe i ciemne, kredens kuchenny sprzedam tanio. Sienkiewicza 59, oficyjna II wejście, II piętro m 26. 1205-5

A Meble wyprzedam tanio byle zaraz łóżka szafy stół krzesła kredens otomane białozłote lustro zegar umywalnię biurko wieszak Piotrkowska 223-5 front 1372-9

Mebie do sprzedania szafa 2 łóżka stół komoda Radwaska 12 m 9 1564-2

Za 2 milj 200 tys do sprzedaży w Tomaszowie Rawskim majątek dom o 3 mieszkanach 5 oficyn o 4 i 2 mieszkania w jednej z oficyn jest piekarnia z urządzeniem i morga ogrodu owocowego Wiadomość bliższa na miejscu ul Karpaty u gospodarza 1388-2

Kawiarnię z kompletnem urządzeniem sprzedam zaraz z powodu wyjazdu Lokal składa się ze sklepu rogowego 3 pokoi z kuchnią w okolicy Górnego rynku lokal może być użyty do interesu wszelkiego rodzaju Krzywa 2 Dabrowska 1391-3

Maszyny do szycia reparable mechanik specjalista Biała 9 przy Aleksandrowskiej Na żądanie przychodzę do domu Zamówienia proszę składać Plac Kościelny 6 Kawiarnia Niedźwieckiego (dla mechanika) 1401-2

Sprzedam łóżka z materacami otomanę i leżankę Piotrkowska 154 9 II piętro oficyjna 1390-2

Potrzebny chił opieki na praktykę do krawca ul Nawrot 25 1399-5

ZURNALI móż sprzedaż wyglądanie ostatnich nowości na nadchodzący sezon wiosenny Ogniwo Sienkiewicza 67 Rościszewska 1388-2

9 morgowe gospodarstwo przysiosie za Latomierskiem dobra ziemia za 1 i pół miliona sprzedam Al i Maja 16 Wozniak 1389-2

Sprzedam tanio garnitur zakie sowy i smoking nowy z przedwojennego materiału na średnią osobę ul Składowa 26 m 3 1384-3

Maszyna do szycia fir Singera do sprzedania wiad Zakątna 79 u dozorca domu 1399-1

Sklep kolonialny z mieszkaniem do sprzedania ul St Zarzewska 12 1387-4

Domek marowany z ogródkiem w śródmieściu kupię Oferty w Rozwoju pod S 1381-3

Do sprzedania 1 lekomobila od 20-25 koni nowa Wiadomość Ogrodowa 29 od 1-3 1279-2

2 rowery z wolnym kołem sprzedam Rzgowska 68 Roman 1378-2

Sklep spożywczy do sprzedania zaraz Łakowa 21 Chojny 1375-2

Dom murowany w Nowych-Chojnach w tym piaskarnia z urządzeniem sklep spożywczy do sprzedania Pośrednicy wykluczeni Tuszyńska 101 Zbyszyński 1376-2

Sklep spożywczy sprzedam zaraz 6 Sierpnia 45 1368-2

Z powodu wyjazdu sprzedam sklep z mieszkaniem i meblami Konstanyńska 80 1368-2

Sprzedam pianino gra ręcznie Si elektrycznie mało używane oraz duza fisharmonia Piotrkowska 284 sklep 1373-2

Samowar mosiężny nowy sprzedam Składowa 25 m 5 1370-2

Do sprzedania piwiarnia wiad u rzeźnika ul Nawrot 61 1356-2

Warsztaty stolarskie 20 sztuk sprzedam Ziotecki Stowiańska 20 1259-4

2 morgów gruntu murowane 21 budynki 4 wiorsty od Łodzi za 5 milionów do sprzedania wiadomość Rzgowska 16 u stróża 1349-1

Rower do sprzedania Piotrkowska Nr. 245 1309-1

Sklep spożywczy dobrze prosperujący sprzedam zaraz z powodu wyjazdu Kracza 4 1752-3

Kupuje złoto srebro wszelką biżuterję garderobę używaną i tp Rutkowska sklep komisowy Główna 35 998-2

Okazyjnie tanio Obrączki ślubne złote pierścionki i różna biżuterja oraz garderoba nowa i używana Rutkowska sklep komisowy Główna 35 997-3

Sklep spożywczy dobrze prosperujący do sprzedania z powodu wyjazdu wraz z meblami ul Kracza 7 w sklepie 1296-1

Okazyjnie rower z wolnym trybem w dobrym stanie jest do sprzedania Szosa Pabjanicka 8 Tomasz Pawlak 1279-1

2 czarne eleganckie suknie i szachy artystycznej roboty i inne drobiazgi do sprzedania Kilińskiego 106-a m 8 1339-1

Ucie z pszczołami są do sprzedania Wiadomość ul Szkolna 23 A Sapiński 1325-1

Okazyjnie sprzedam dom z powodu wyjazdu lokal składający się z sklepu rzeźniczego kuchni i 2 pokoi zaraz wolne Wiadomość ul Lagiewnicka 42 właściciel domu 1327-1

Do sprzedania sklep rzeźniczy z powodu wyjazdu na kresy Chojny ul Śląska 26 1338-1

Domek do sprzedania Widzewie Grzybowa 9 właściciel Śląska 10 m 5 przy stacji Chojny 1315-2

Pillard kregelkowy w dobrym stanie do sprzedania Konstanyńów Łódzka 25 u gospodarza 1317-1

Maszyna damska (Pfaff) do sprzedania St Zarzewska 27 Staszewski 1392-2

Różne:

A kuszerka Pipikowa Piotrkowska 152 przyjmuje zamówienia pań miejscowych i przyjezdnych. 1104-6

A kuszerka M Nowakowska Działna 34 przyjmuje od 9-1 i 5-7 1392-20

Nauczycielka udziela lekcji francuskiego muzyki również poszukuje pokoju może być p g umowy lub za lekcje Wiadomość Kłótko 9 Liceum Muzyczne H Kijeńskiej 1394-5

Uczciwy stróż nocny może się zgłosić ul Benedykta 88 pomiędzy 8 a 4-tą 1397-2

Panna inteligentna młoda z praktyką biurową z 4 kl wykształceniem i znajomością pisania na maszynie poszukuje pracy Łaskawe zgłoszenia sub Hagna 1395-1

Dziewczyzna uczciwych rodziców poszukuje zajęcia do dzieci lub do gospodarstwa Pańska 7 m 14 1386-3

DRUKARNIA

„ROZWOJ“

przyjmuje wszelkie roboty wchodzące w zakres drukarstwa.

Zaginiona sęczka maści czarnej z podpalana proszę o odprowadzenie łaskawego znalazcę za wynagrodzeniem Aleje Kościuszki 28 A Wyrzutowicz 1294-5

Panienska poszukuje posady w łaskawym i rosyjskim językami oraz pisze na maszynie Nowe Chojny ul Zygmuntońska 8 1354-1

Młoda inteligentna panienska z dwuletnią praktyką biurową oraz dobrimi świadecjami poszukuje jakiegokolwiek posady Łaskawe oferty pod Młoda 1355-2

Dziewczynkę lat 12-14 przyjmę do nauki pończoch. Piotrkowska 185 Pracownia pończoch 1350-1

Korespondentka z wyraznym charakterem pisma ma wolne godziny wieczorem Łaskawe oferty do adm pod Biuralistka 1368-2

Uczeń VIII klasy udziela korepetycji w zakresie kl. 6-ciu Piotrkowska 188 sklep. 1289-4

Kucharz samotny w średnim wieku poszukuje posady, może być na wyjazd od 1-go kwietnia Stacja Rogów pow. Brzeziński w Kołacinka B. Zajaczkowski. 1311-5

Krawcomu zdolnym wydaje suknie do szycia do domów magazyn A. Cabanek Napiórkowskiego Nr. 49 daw. St. Zarzewska. 1322-1

Sklep pracownia trykotazy z obszernie wyrobioną klientelą z powodu wyjazdu do odstąpienia Kilińskiego. 146 1362-1

Zaginiony pies jasno żółty wabi się Bobek rasy szpic mieszaniec. Odprowadzić ul Wysoka 35 u gospodarza za wysokim wynagrodzeniem 1371-2

Duża saia centr mięsna z elektrycznym prądem około 800 kw łokci do wynajęcia wiad Zakątna 79 u gospodarza 1365-1

Zaginiony pies żółty zwyczajny proszę odprowadzić za wynagrodzeniem na Nowo-Zarzewska 35 Restauracja.

CENA OGŁOSZEN PRZED TEKSTEM I W TEKSCIE — 180 mk. ZWYCZAJNE — 40 mk. NEKROLOGI — 90 mk., KOMUNIKACJA — 100 mk. DROBNE OGŁOSZENIA BEZTERMINOWE — 5 mk. ZA WYRAZ, DUŻE LITERY 80 mk. DROŻEJ. Stronica przed tekstem dla ogłoszeń podzielona na 3 łamy, za tekstem 5 łamów. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój“ w Zgierzu u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa. Każda nowa podwzka obowiązuje też przyjęte ogłoszenia od dnia zmian cen bez uprzedniego zawiadomienia. Red. odpowiedzialny, Seweryn Bańkowski. W. łoczni W. Czajewskiego.